

EFSANE SPORCU

RİFAT ÇALIŞKAN

1940 yılı Bulgaristan Şumlu-Babköy doğumlu olan Rifat Çalışkan, 1951 yılında, 11 yaşında iken ailesiyle birlikte Türkiye'ye göç edip Konya Karatay ilçesi Gene köyüne yerleşti.

Birkaç sene sonra Konya

Merkez Hocafakih mahallesindeki mevcut şeker fabrikası civarından aldıkları arsaya hemşerilerinin de yardımları ile yapılan evde ailesi ile yaşayan Çalışkan, Konya'dan ayrıldığı 1970 yılına kadar burada hayatını devam ettirdi.

Konya merkezdeki Karma Ortaokulu'nda okumaya başlayan Çalışkan, sporun ilk kıvılcımlarını da burada yaktı. Fiziğinin güçlü ve uzun boylu oluşu onu basketbol sporuna yöneltti. Basketbol sevgisi, ortaokuldan sonra başladığı Gazi Lisesi 1. Sınıf sonuna kadar sürdü. Bu tarihten sonra başlayan yeni bir serüven, o'nu Türkiye'nin en popüler bisiklet sporcusu yaptı.

O tarihlerde, Konya'da bisiklet sporu çok popülerdir ve Eskişehir Şekerspor, en büyük rakiptir. Konya Şekerspor, kendi bünyesinin dışında, dışarıdan temayüz etmiş bisikletçileri de alıp bu rekabetin içerisine girer. Bu arada 1955 yılında Yugoslavya Üsküp'ten göç eden Nezir Sonakın (*Yugoslav Milli Takımı'nda da yarışmıştır*) Konya Şeker Fabrikası'na lisansiyer olunca Konyalı gençlerden bir ekip oluşturmak üzere harekete geçer. Zamanın Gençlik ve Spor İl Müdürü Sami Yavrucuk, rahmetli olan İl Temsilcisi (*Bisiklet Ajanı*) Şeker Fabrikası Personel Müdürü Kemal Alper'in de destekleri ile bisiklet sporunun en güzel kaynağı olan, halka açık, halkın günlük kullandığı bisikletlerle yapılan, Gençler Düz Bisiklet Yarışı düzenlenir. Rifat Çalışkan, bu yarışa iştirak etme kararı alır. Fakat hiç bisikleti olmamıştır. Okulu ile evi arasındaki 4 kilometrelik yolu yaya olarak gidip gelen Rifat Çalışkan, hangi bisikletle yarışmaya katılacağını düşünürken imdadına marangoz olan eniştesi yetişir. Eniştesi, Rifat'a, evinden iş yerine gidip geldiği bisikletini verir. Rifat, akşam aldığı bisiklet ile hiç antrenman

yapamadan yarışır ve elde ettiği derecelerle Konya Şekerspor' un kadrosuna alınır.

Rifat Çalışkan'ın, İlk resmi yarışı, Hatay –Gaziantep Şahinbey yarışı olur. (küçük bir not: Rifat, bu yarışmada, basketboldan kalma yarım kes bez ayakkabı ile yarışır) O tarihlerde "Yıldız", "Genç", "U 23", "Elit" gibi kategori ayırımı yoktu. Bir haftalık bisikletçi 10 yıllık sporcu ile aynı kategori de yarıştı. Rifat Çalışkan, böyle bir sistemde kürsülere çıkıyor ve ondan sonra da devamlı kürsülerin kıdemlisi oluyordu. Askerlik yaptığı yıllarda (1965/66) Ankara Jandarma Gücü'nde sporcu olan Çalışkan, sporculuk yaşamına askerlik sonrasında (1967/70) Konya Şekerspor' da devam etti.

Çalışkan'ın antrenörlük serüveni ise 1970 yılında başladı. Takım arkadaşı Sadık Keleş ile birlikte antrenörlük kariyerine başlayan Çalışkan, aynı yıl Bursa Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü emrine bisiklet antrenörü olarak atandı. Sadık Keleş ise Balıkesir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nde antrenörlüğe başladı. Antrenörlüğün yanı sıra sporculuk yaşamına da devam eden Çalışkan, 1971 - 1972 sezonunda Bursaspor forması ile yarıştı. Bu forma ile ekip, 100 kilometre, mukavemet ve pist yarışlarına katılan Çalışkan, milli forma ile 1971 Yılında, Balıkesir'de yapılan Akdeniz oyunları Bisiklet Yarışı'nda da mücadele etti. Çalışkan, milli formayı son olarak 1972 Münih Olimpiyat Oyunları'nda takım kaptanı olarak giydi. Çalışkan, aktif spor yaşamına da bu müsabaka ile son noktayı koydu.

Henüz 2 yıllık sporcu iken Milli Takım ile İtalya'da yapılan Dünya Yol Şampiyonası'na katılan Rifat Çalışkan, 4 kez Dünya Şampiyonası, 2 kez Akdeniz Oyunları'nda yarışmasının yanı sıra, çok sayıda uluslararası turda mücadele etti. Çalışkan, bu yıl 45'incisi yapılan Cumhurbaşkanlığı Uluslararası Türkiye Bisiklet Turu'nun gelişimindeki turlar olan Marmara Turu Akdeniz Turu gibi Türkiye turlarının vazgeçilmez sporcusuydu. Çalışkan, Türkiye Bisiklet Turu'nu kazanan ilk sporcu unvanına da sahiptir. Rifat Çalışkan'ın, gelecek nesillere piramit'in zirvesindeki bir hedef olarak anlatılması, yeni jenerasyona, istenirse Türk bisikletçisinin de çok şeyler yapabileceğinin hatırlatılması için anısının yaşatılması, bisiklet federasyonumuzun ve Camiamızın en kutsal görevlerindedir. Rifat Çalışkan, daima faaliyet programlarımızda da yaşatılacaktır.

NOT: Emekli öğretmen Türkün hanımla evli olan Rifat Çalışkan'ın her ikisi de mimar, bir oğlu bir de kızı bulunuyor. İlke ve Özge isimdeki çocuklarıyla eşi Türkün Hanım, Bursa'da ikamet etmektedir. Karacabey ilçesindeki yazlığında kalp krizi geçirerek yaşamını yitiren Rifat Çalışkan'ın mezarı, Bursa Beşevler Kabristanı'nda bulunuyor.

SADIK KELEŞ